

Yleisten asioiden neuvosto 24.2.2026; Neuvostoraportti

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 24.2.2026

Neuvoston kokous aloitettiin minuutin hiljaisuudella Venäjän Ukrainaan kohdistaman täysimittaisen hyökkäyssodan neljännen vuosipäivän johdosta.

Kokouksen ainoana asiakohtana oli maaliskuun Eurooppa-neuvoston valmistelu. Neuvosto kävi keskustelun Eurooppa-neuvoston selityksin varustetusta asialistasta. Keskustelussa painotettiin EU:n vahvaa tukea Ukrainalle ja tarvetta viimeistellä joulukuun Eurooppa-neuvostossa sovittu 90 miljardin euron laina Ukrainalle ja hyväksyä 20. pakotepaketti Venäjää vastaan mahdollisimman pian. EU-johtajien kilpailukykyretriitin nähtiin pohjustaneen hyvin maaliskuun Eurooppa-neuvoston keskustelua kilpailukyvystä ja sisämarkkinoista. Tulevaa kilpailukykytiekarttaa pidettiin tärkeänä. Tarvitaan konkreettisia toimia ja aikatauluja etenemiselle. Tarvetta edetä Euroopan puolustusvalmiuden kehittämisessä korostettiin. Eurooppa-neuvoston keskustelua tulevasta rahoituskehiksestä pidettiin tärkeänä.

Kokouksen yhteydessä järjestettiin epävirallinen lounas eurooppalaisesta demokraattisen resilienssin keskuksesta.

Suomea edusti kokouksessa eurooppaministeri Joakim Strand.

A-kohtien hyväksyminen

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjojen 6377/1/26 ja 6376/26 mukaisesti. Osana A-kohtia neuvosto hyväksyi keskustelutta muun muassa direktiivin yritysten kestävyysraportointia ja huolellisuusvelvoitetta koskevien vaatimusten yksinkertaistamisesta (Omnibus I), luvan laaja-alaisen sopimuspaketin allekirjoittamiselle Sveitsin kanssa, asetuksen tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Ukrainan tukilainan perustamiseksi vuosiksi 2026 ja 2027 sekä asetuksen Ukrainan tukivälineen muuttamisesta.

Maaliskuun Eurooppa-neuvoston valmistelu

Neuvosto aloitti maaliskuun Eurooppa-neuvoston valmistelun keskustelemalla Eurooppa-neuvoston selityksin varustetusta asialistasta. Eurooppa-neuvoston aiheita ovat Ukraina, Lähi-itä, kilpailukyky ja sisämarkkinat, monivuotinen rahoituskehys 2028–2034, puolustus ja turvallisuus sekä muuttoliike.

Komissio (komissaari Šefčovič) korosti EU:n vankkumatonta tukea Ukrainalle ja toivoi neuvoston voivan pian viimeistellä Ukraina-lainan ja hyväksyä 20. Venäjä-pakotepaketin. EU:lla on tärkeä rooli myös Gazassa. Poliittinen tahtotila kilpailukykyyn vahvistamiseksi on muutettava konkreettisiksi toimiksi aikatauluineen. Komissiolta on tulossa kilpailukykytiekartta, ehdotus 28. regiimistä ja energiapaketti. On tärkeää keskustella myös, miten moderni rahoituskehys voi tukea kilpailukykytavoitteita. Uusi turvallisuusstrategia on valmisteilla ennen kesää. Muuttoliikkeestä on tulossa komission puheenjohtajan kirje.

Käydyssä keskustelussa painotettiin EU:n vahvaa tukea Ukrainalle ja tarvetta viimeistellä Eurooppa-neuvoston joulukuussa 2025 sopima 90 miljardin euron Ukraina-laina ja hyväksyä 20. pakotepaketti

Venäjää vastaan mahdollisimman pian. Huomiota kiinnitettiin myös muihin työlinjoihin, mukaan lukien sotilaallinen tuki Ukrainalle, Ukrainan puolustusteollisuuden integrointi Eurooppaan, Ukrainan turvatakuut ja Venäjän vastuuvollisuuden edistäminen. Esille nostettiin myös meriittipohjainen eteneminen Ukrainan – sekä Moldovan ja Länsi-Balkanin maiden – EU-jäsenyysneuvotteluissa.

Huomiota kiinnitettiin Gazan ja Länsirannan tilanteisiin ja tarpeeseen edistää kahden valtion mallia. Keskustelua herätti myös komission osallistuminen tarkkailijana presidentti Trumpin rauhanneuvostoon (Board of Peace).

EU-johtajien kilpailukykyretriitin nähtiin pohjustaneen hyvin maaliskuun Eurooppa-neuvoston keskustelua kilpailukykyvyydestä ja sisämarkkinoista. Tulevaa kilpailukykytiekarttaa pidettiin tärkeänä. Tarvitaan konkreettisia toimia ja aikatauluja etenemiselle. Keskustelussa nousivat esille muun muassa sisämarkkinoiden syventäminen (ml. sisämarkkinaesteiden poistaminen sekä sääntöjen toimeenpano ja valvonta), sääntelyn yksinkertaistaminen ja hallinnollisen taakan vähentäminen, teollisuuspolitiikka, energian hinta, sähkömarkkinat, päästökauppajärjestelmä, digitalisaatio ja teknologinen suvereniteetti, valtiontuki- ja yrityskauppasäännöt, 28. regiimi, pääomamarkkinoiden kehittäminen sekä kaupan edistäminen ja suojatoimet. Eurooppalaisen preferenssin suhteen peräänkuulutettiin varovaista, tarkoin kohdennettua ja tasapainoista lähestymistapaa. Jäsenvaltioilla oli tuttuun tapaan erilaisia näkemyksiä ilmastotavoitteiden ja puhtaan siirtymän vaikutuksista kilpailukykyyn ja energian hintaan.

Tarvetta edetä Euroopan puolustusvalmiuden kehittämisessä korostettiin. Esille nostettiin muun muassa itäisen reunan puolustus (Eastern Flank Watch), eurooppalainen droonipuolustusaloite, sotilaallinen liikkuvuus, koordinaatio Naton kanssa sekä SAFE-välineen ja EDIP-ohjelman toimeenpano. Huomiota kiinnitettiin myös 360 asteen lähestymistapaan. Kokonaisvaltaista lähestymistapaa ja jäsenvaltioiden roolia turvallisuusstrategian valmistelussa korostettiin.

Eurooppa-neuvoston keskustelua tulevasta rahoituskehiksestä pidettiin tärkeänä. Jäsenvaltiot nostivat esille yksittäisiä, jo tuttuja näkemyksiä muun muassa kehiksen kokonaistasosta, modernisoidusta rakenteesta, puolustuksen ja kilpailukykyyn painottamisesta, maatalouden ja koheesiopolitiikan huomioimisesta, lainapohjaisista investointivälineistä sekä maksukorjausten ja uusien omien varojen tarpeesta. Esille nostettiin myös tuore itäisten raja-alueiden tiedonanto.

Suomi korosti keskittymistä EU:n avainprioriteetteihin: Ukrainan tukemiseen sekä Euroopan puolustukseen ja turvallisuuteen ja strategiseen kilpailukykyyn. Venäjä ei osoita kiinnostusta sotansa lopettamiseen Ukrainassa, vaan jatkaa iskujaan siviili- ja energiainfrastruktuuriin. Suomi ilmaisi syvän pettymyksensä siihen, ettei 20. pakotepakettia ja joulukuun Eurooppa-neuvostossa sovittua Ukraina-lainaa ole vielä saatu maaliin. Jäsenvaltioiden keskinäinen luottamus on tärkeää. Perussopimusten mukaan tiiviimmän yhteistyön ulkopuolelle jäävät jäsenvaltiot eivät saa estää yhteistyön toteuttamista. Ukrainan EU-polku on olennainen osa kestävästä rauhaa. Samalla edistyksen oikeusvaltiouudistuksissa ja korruptiontorjunnassa on jatkuttava. Euroopan itsenäisyyttä on vahvistettava niin puolustuksen ja energian kuin digiteknologian ja raaka-aineiden suhteen, mutta samalla on vahvistettava EU:n kumppanuuksia. Tarvitaan huolellista tasapainottamista. On edistettävä teknologista suvereniteettiä, vähennettävä haitallisia riippuvuuksia ja oltava valmiita käyttämään koko kauppatyökalupakkaa tarvittaessa. Samalla on pysyttävä avoimena kaupalle ja investoinneille ja etsittävä uusia markkinoita ja kumppaneita. Eurooppalaisen preferenssin on oltava tarkoin kohdennettua ja rajattua, jotta se ei johda tahattomiin seurauksiin. Täysin toimivat sisämarkkinat, teollisuuden uudistaminen, tutkimus ja innovaatiot ovat keskeisiä elementtejä kasvulle. On pysyttävä kurssissa hiilestä irtautumisessa, yritykset tarvitsevat ennakoitavan investointiympäristön. Päästökaupan tulee pysyä ilmastopolitiikan keskiössä. Se on markkinamekanismi, joka vähentää päästöjä kustannustehokkaasti. Tasapuolisia toimintaedellytyksiä on suojeltava samalla kun eurooppalaisille yrityksille annetaan tilaa kasvaa globaaleille markkinoille. Toimia aitojen pääomamarkkinoiden luomiseksi on tehostettava. Myös modernista ja tulevaisuutta kestävästä rahoituskehiksestä on sovittava ajoissa. Suomi vastustaa uusia lainapohjaisia investointivälineitä.

EU:n ulkosuhdehallinto yhtyi toiveeseen siitä, että 20. pakotepaketti ja Ukraina-laina hyväksyttäisiin pian. Varjolaivaston vastaiset toimet ovat keskeisiä. Korkea edustaja esitteli edellisenä päivänä ulkoasiainneuvostolle näkemyksiään tulevasta turvallisuusstrategiasta.

Komissio toivoi, että uusien kauppasopimusten kanssa päästäisiin nopeasti eteenpäin. Myös kaupan suojatoimia on pystyttävä tarvittaessa hyödyntämään nopeasti.

Puheenjohtaja korosti EU:n oman agendan eteenpäin viemisen ja yhtenäisyyden merkitystä. Kaksi tärkeää päätöstä Ukraina-lainaan liittyen on nyt tehty. Toivottavasti myös tarvittava kolmas päätös sekä 20. pakotepaketti saadaan hyväksyttyä pian.

Muut asiat

Itävalta ja Unkari nostivat esille eurooppalaisen yhteistyön vahvistamisen väkivallattoman ääriliikkeen, ulkomaisen vaikuttamisen ja verkossa radikalisoitumisen torjumiseksi.

Ranska kiinnitti neuvoston huomiota komission tulevaan ehdotukseen 28. regiimistä. Aiheesta käytettiin joitakin tulevaa ehdotusta tukevia puheenvuoroja. Suomi totesi tukevansa pk-yritysten rajat ylittävän toiminnan esteiden syiden selvittämistä ja ratkaisemista sekä 28. regiimin yleisluonteista soveltamisalaa siten, että erilaiset olemassa olevat ja uudet pk-yritykset voisivat vapaaehtoisesti valita uuden yhtiömuodon. Uuden yhtiömuodon kytkeminen muihin oikeusaloihin voisi merkittävästi monimutkaistaa ehdotuksen käsittelyä. 28. regiimin ei tulisi sisältää uutta ehdotusta maksukyvyttömyysmenettelyistä.

Epävirallinen lounas eurooppalaisesta demokraattisen resilienssin keskuksesta

Kokouksen yhteydessä järjestettiin neuvoston puheenjohtajan ja komissaari McGrathin toimesta epävirallinen lounaskeskustelu eurooppalaisesta demokraattisen resilienssin keskuksesta (European Centre for Democratic Resilience). Keskustelu oli jatkoa tammikuun 2026 yleisten asioiden neuvostossa aiheesta käydylle keskustelulle.

Komissio (komissaari McGrath) kertoi, että keskuksen ensimmäisinä toimina on tarkoitus kehittää EU:n yhteinen toimintamalli (blueprint) ulkomaisen informaatiomanipulaation ja disinformaation torjumiseksi. Myös EU:n hakijamaita pyritään ottamaan työhön mukaan. Lisäksi tavoitteena on tiivistää yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan ja riippumattomien asiantuntijoiden kanssa uuden sidosryhmäfoorumin avulla ja tarkastella erilaisia tapoja tuoda kansalaiset osaksi yhteisiä toimia demokratian suojelemiseksi. Komissio tukee tätä työtä järjestämällä tänä vuonna kaksi kansalaispaneelia, joissa käsitellään varautumista ja demokraattista resilienssiä.

Komissio kiitti jäsenvaltioita näiden tuesta uudelle keskukselle. Tarkoituksena on tuoda lisäarvoa ja täydentää jo käynnissä olevia toimia, kuten EU:n ulkosuhdehallinnon ylläpitämä nopea hälytysjärjestelmä. Haasteiden kasvaessa on tehtävä enemmän ja koordinoitummin. Keskus auttaa osaltaan kartoittamaan, mitä kaikkea jo tehdään ja mitä tulisi vielä tehdä. Avainsanoja ovat koordinaatio, varautuminen, yhteinen tilannekuva ja valmiuksien kehittäminen. Tavoitellaan joustavaa, projektimaista lähestymistapaa huomioiden kansalaisyhteiskunnan ja kansalaisten keskeinen rooli demokratian puolustamisessa ja kunnioittaen kansallisia kompetensseja.

EU:n ulkosuhdehallinnon edustaja korosti, että keskuksen toimintaa edistetään tiiviissä yhteistyössä komission ja ulkosuhdehallinnon välillä. Ulkomainen tiedonmanipulointi ja häirintä (FIMI) on kasvanut, ja myös sen vastaisia toimia tulee tehostaa. On tärkeää, että rakennetaan jo olemassa olevien instrumenttien varaan ja vältetään päällekkäisyyksiä.

Suomi korosti tarvetta jatkaa pitkäjänteistä työtä demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien edistämiseksi. On hyvä, että erityistä huomiota kiinnitetään kansalaisyhteiskunnan rooliin toimivassa demokratiassa. Demokratian ja kansalaisyhteiskunnan vahvistaminen on tärkeä osa yhteiskunnallisen resilienssin vahvistamista. Uusi keskus voi vahvistaa entisestään verkostomaista lähestymistapaa demokratian kehittämiseen ja haasteisiin vastaamiseen. Sidosryhmäfoorumi ja kansalaispaneelit ovat tässä tärkeitä elementtejä. Tuomalla yhteen keskeisiä eurooppalaisia toimijoita ja tiivistämällä yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan, hakijamaiden ja muiden samanmielisten kumppaneiden ja järjestöjen kanssa keskus voi parantaa vastetta tiedonmanipuloinnin ja informaatiovaikuttamisen torjunnassa.

Suomen edustajat
Ministeri Strand ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat
6547/1/26

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite